

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
40-ik szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Bélyegdij minden beiktatás
után 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűben posta-utalvány utján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Kaszinók.

A társadalmi fejlettség ez idő szerinti stádiumában elcsépelet dolog volna a kaszinók hivatásáról beszélni. Ma már, ha eszmét cserélünk e tárgyban, inkább arról lehetne szó, hogy mi az, mi nem egyeztethető össze a kaszinók hivatásával.

Az e kérdésre adandó felelet még csak nem régen a politikában találta meg kulesát. Amde a tapasztalat kimutatta, hogy ez a kules hamis. Egyformán illik bele minden zárba. Ennek a révén aztán kisült, hogy kisebb-nagyobb mértékben minden kaszinóban politizálnak. A polgári körben éppen úgy esik szó politikáról, mint a katolikus körben vagy az urí kaszinóban.

A politika tehát nem meríti ki a jelzett kérdésre adandó feleletet, azon egyszerű okból, mert a politika, mint mondani szokás, vérben van a magyar embernek és kitör belőle mindannyiszor, valahányszor csak alkalma van rá. Az alkalom pedig azon mulik, hogy egyedül van-e, mert kettesben már politizál. A kaszinóban, körben pedig ritkán van egyedül az ember.

Szerintünk a feltett kérdésre adandó helyes felelet a politikától eltérő és egészen más érzelmi momentumokban rejlik. Ilyen momentumok főképpen azok, melyeket a jólnevelés irányít.

Művelt ember, ha fellépésének színt, melegséget akar adni, a jólneveltség burkába takarózik. Ez az a takaró, melyet felöltve, számküzi viselőjéből mindazt, a minék a társaságban előírtet és ferdeség a neve.

Ime, két olyan fogalom, mely nem egyeztethető össze a kaszinók, egyletek és körök hivatásával, de a legtöbbszörben még ott találjuk. A szemünk előtt játszódna le például olyan jelenetek, melyek egy kis középkort juttatnak eszünkbe.

Látunk egyazon klubban elmenni egyik embert a másik mellett hidegen, fázósan. Miért? Egyszerűen azért, mert a kettő közül annak, a

ki fázik, a hivatalos ranglétrája véletlenül egy fokkal magasabban vagy alacsonyabban fekszik azétól, a ki nem fázik . . .

Vagy ismét csak egyazon klubban ketten ülnek unatkozva egy kártya-asztal mellett. Várják nagy türelmetlenül a harmadikat. Van ugyan körülöttük tíz harmadiknak való is, de ezek közül nekik nem kell egyik sem. Miért? Mert az utóbbiak véletlenül nem hét szilvafának a hűs árnyékában látták meg a napvilágot.

Ez az előítélet, az meg a társadalmi ferdeség egy példája. Van még több is, de egyelőre nem beszélünk róla. Hála Istennek, abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy részünkről akár hallgatással mellőzhettük volna ezt az egész kaszinó-ügyet.

A mi társas köreink, akár itt a városban, akár szerte a megyében nézzük őket, derekasan fogják fel hivatásukat. Mindegyiknek a vezetéséről kivétel nélkül csak desérettel emlékezhetünk meg, a mit a közgyűlések küszöbén állván, szívesen teszünk is.

Egyben pedig dicsérettel emlékezünk meg azokról a társas szórakozásokról, melyekben kaszinóink, egyleteink alkalomadtán a tagokat és azok hozzátartozóit részesítik. Dicsérettel azért, mert látjuk, hogy az ilyen szórakozásoknak nem egyedül a mulatni-vágyás képezi célját, de inkább arra való, hogy a résztvevőkben nemesebb érzelmeket ébresszenek minden iránt, a mi szép és jó.

Örömmel konstatáljuk, hogy nem egy kulturális és közhasznú intézményünk van, melynek fennállása a kaszinók és körök kezdeményezésére vezethető vissza.

Végül pedig büszkén hirdetjük, hogy első sorban egyleteink azok, melyekben minden hazafias eszmé dús és termő talajra talál, a mi szintén nem utolsó és legkisebb érdemük. Sőt tekintve a földrajzi fekvést, melyben a sors jóvol-

tából leledzünk, ez utóbbit részünkről olyan kiváló érdemek tartjuk, hogy mellette — még ha alkalmunk nyílnék is hozzá — szívesen lemondunk annak a kérdésnek a további fejtegetéséről, hogy mi az, a mi nem egyeztethető össze a kaszinók hivatásával?

A kaszinó közgyűlése. A rimaszombati kaszinó rendes évi közgyűlését folyó év február hó 6-án d. u. 3 órakor saját téli helyiségében tartja meg, melyre a tagokat tisztelettel meghívja *az elnökség.*

Megegyi közigazgatási bizottság rendes havi ülését február 14-ike helyett, 7-ikén hétfőn tartja meg.

Rendkívüli megegyi közgyűlés. Vármegyénk törvényhatósága folyó hó 8-án rendkívüli közgyűlést tart, melyre *Bornemisza* László alispán a következő hirdetményt adta ki:

„Több vármegyeyi bizottsági tag nevében vármegyénk területén jövőre nézve a személy- és vagyonbiztonság megóvása érdekében beadott indítvány folytán a folyó hó 27-én tartott rendkívüli közgyűlésből kiküldött bizottság véleményes jelentésének és munkálatának érdemleges tárgyalása és elintézése végett tartandó rendkívüli vármegyeyi bizottsági közgyűlés határidejéül főispán úr ő méltóságával egyetértőleg, *folyó évi február hó 8-ik napjának d. e. 10 órája* Rimaszombatba a vármegyeyi székházhoz tüzetett ki.

Midőn erről vármegyénk közönsége ezennel értesítetik, a vármegyeyi bizottság t. tagjai egyidejűleg hivatalból tisztelettel fekéretnek, hogy a fent kitűzött határidőben minél nagyobb számban megjelenni s a tanácskozásban résztvenni szíveskedjenek.

Rimaszombatban, 1898. január hó 30-án.

Bornemisza, alispán.

Álmodjunk . . .

A „Gömör-Kishont“ idei második száma vezércikkének írója azzal kezd, hogy „álmodjunk“ . . . talá-

TÁRCZA.

Beteg a kertben.

— LÉNAU MIKLÓSTÓL —

Utólszor zeng a csalogány
A fák gyümölcsös ág-bogán.
A rétre már a nyár hajol
S még a tavasz most is dalol.

Tudod te azt fülemilém,
Hogy meghalok még ez idén
S most még egyszer felzengeted
Bucsuztató üdvözléted. *Juhász László.*

Gömör-Kishont.*)

Írta: Dr. VERES SAMU.

Magyarország egyik legregényesebb fekvésű s természeti ritkaságokban leggazdagabb vármegyéje: Gömör-Kishont. Kézay Simon mester krónikája szerint a honfoglaló ősök által megszállott területek közé tartozott. Azonban a történelmi nyomozásra szolgáló megbízható adatok a 13 ik század elejénél előbbre nem nyúlnak s mint önálló vármegyéje csak 1209-től kezdve szerepel okiratainkban; — míg az aggteleki barlang leletei arról tanuskodnak, hogy Gömörmegeye az emberiség óskorában is már sűrű lakott terület volt, a felső-pokorágyi határban talált urnák, fibulák stb. pedig azt bizonyítják, hogy ott római kolónia volt elhelyezve.

Kishont vármegyével csak 1802. óta van szorosabb kapcsolatban, midőn a IX. t.-ez. a mai rimaszombati járás területét Gömörhöz csatolta, mely időtől kezdve 1882-ig a két törvényesen egyesült vármegyéje gyűléseit felváltva tartotta Rimaszombatban és Pelsőczén, de e vándor-gyűlésezés is megszűntén, a jelzett évtől kezdve a megye állandó székhelye *Rimaszombat* lett.

A megye történelmi szereplését, — mely fényesebb volt hazánk bármely vármegyéjénél — a honfoglalás ide-

jétől maig röviden összefoglalni alig lehet. Egy hosszú ezredév leforgása alatt nemes urai és várai jelentékeny szolgálókat tettek azokban a küzdelmekben, melyeket alkotmányának megvédelmezésére a nemzet kifejtett. — A küzdők sorából kiemelkednek a *Bebekék, Széchiek, Lossoneczky, Lorántffy, Koháryk*, mely családoknak férfi ágon már lefordították czimer-paizsukat, de a gömöri nép szívében emlékezetük örökre élni fog, — továbbá a *Ragályi, Kubinyi, Mariássy, Serényi, Bornemisza, Fáy, Okolicsányi, Szentiványi, Draskóczy, Szentmiklóssy, Putnok, Hamvay, Felédy, Hámos, Török* stb. családok, melyeknek utódai ma is nagy szerepet visznek a vármegyé köz- és társadalmi életében.

A vármegyéje történelmi fejlődésére és belső életére vonatkozó okmányok bőséggel feltalálhatók a vármegyeyi és városi levéltárakban. Ama fontos mozzanatok, melyekben a megye vezérlo politikusainak szereplése az egész magyar nemzet történetével állanak kapcsolatban, kiváló historikusaink révén jóformán ismeretesek. Így Mátyás királynak mondaszerű tréfája, továbbá a *murányvári* ferencz és Széchy Mária valának, — a *Wesselényi-féle összeesküvés*, a XVII. századbeli *felekezeti villongások*, az 1809-iki nemesi *insurrectio* stb. a magyar nemzet történetének egyszerűsmdm Gömörmegeyét illető fejezetei, melyeknek pozitív adatai a nyilvános és családi levéltárakban bármikor feltalálhatók. De e pozitív adatokon kívül az elmúlt idők emlékezetét tartják fönn azok a vármegyék, melyeknek emlékezetét kegyelettel zarándokol a mai kor gyermeke s egy elröppenő sohajtásban fejezi ki sajnálatát a felett, hogy az illető vár történelmi jelentőségéről csak néhány hézagos adat maradt fent. Ilyenek a *serki vár*, a *várgedei omladék*, *Ajnácskő vára*, *Pusztasza-badka* stb.

A szórványosan előforduló politikai momentumokon kívül a vármegyéje történelmi fejlődésének középpontját bányáipara képezi, melynek kezdete az ősrégi időkbe nyúlik vissza s Rozsnyó már a XIII században egy kiterjedt bányavidéknek a központja s széleskörű önkormányzati joggal felruházott székvárosa volt. Ez időtől kezdve a bányászat szakadatlan fejlődött, úgy, hogy ma már e tekintetben hazánk összes vármegyeyi között az első hely illeti meg. A megye északi nagyobb felét elborító

gömöri érzehetség ásvány termékei közül említésre méltók: ezüst, réz, vasérc, kobalt, vas- és arzénkovand, higany, mangán stb., melyekből az évi termelés ma meghaladja a 3 millió métercímért, de a multban is egyik forrását képezték az ország jövedelmeinek. Fő termelési helyek: Dobsina vidéke, Tiszolcz, Vashegy, Likér, melyek közül egyedül Dobsina bányáipara mutat esőkkenést.

De gazdag Gömörmegeye természet ritkaságokban is. Az *aggteleki* csepkőbarlang 8.5 kilométer hosszúságával az északamerikai Mammoth-barlang után földünk legnagyobb ürege, melynek megtekintésére — főleg mióta a Kárpát-egyesület vette gondjái alá — messze földről vándorolnak a turisták. Csodaságában méltó párja a *dobsinai* jégbarlang, 8874 m². terjedelemben 125.000 köbméter (több mint egy millió mm.) jégtömböt zár magába. Nagy jégterme 5000 m². területű s tükre nyári koresolázásra alkalmas. A természet e nagyszerű alkotásának méltó a kerete is: a szintén világhírű *straczenai* völgy, mely a természet által csodásan berendezett kanyarulatával, sziklavölgyeivel diadalmas versenytársa a legbájosabb schweizi vidéknek is.

Kevés vármegyében talál az utas annyi megzemlélni valót mint Gömörben. A természet gyönyörű képei a legnagyobb változatban sorakoznak egymás mellé. Ejszaki részén emelkedik a *Királyhegy*, melynek legmagasabb csúcsai a *Kvalova hola* (1943 m.) és *Orlava* (1841 m.) nyáron is hóval fedték, de ezeken kívül nyolcz oly hegyesues van a megyében, melyek meghaladják az 1200 métert, míg Bánréve körül a tágas Sajó-völgynek szégyét alig 300 méter magas dombok képezik.

A hegyeseket sűrű s mintaszerűen kezelt erdők borítják s az évi közép hőmérsék attól függ, hogy a helységek magasabb, vagy alacsonyabb területeken fekszenek. Így Pohorellán az évi közepes hőmérsék 6° C. míg a mélyebben fekvő Rozsnyón 18° C. Ily hőmérséki viszonyok között természetesen, hogy az éghajlat is változó; északon zord, s a nyár nem tart tovább három hónapnál, míg a déli részek éghajlata alatt a tavasz és őszi eléggé megkülömböztethető.

Terményei közül a fentebb említett bányászati termékek állanak legelől. A megyének 400.000 hektárnyi területén folytatnak mezőgazdaságot, melynek felét erdőség képezi. Az északi részeken árpát, krumplit, zabot

*) Mutatvány szerzőnek a „Magyarország és külföld“ című vállalat számára írt cikkéből.

lóan jellemezve a kort, melyben arról, a mi eszményi, magasatos... már csak álmodni lehet.

Ha jól láttam át a „Füskarikák“-on, az ő álomképe egy nagy közművelődési egyesület, melyben társadalmunk minden számottevő tagja, *kicsiny és nagy*, tőle telhető munkásságát fejtené ki a közjólét előmozdítása körül.

Tehát a „munka temploma“! Szép álom, a minőt ébren s nyitott szemekkel láttunk már egy félszázaddal ezelőtt, midőn a haladó kor „legyen“ szavára nemzetünk ujjászűletett, hogy Európa népei közt méltó helyen töltsék be hitvárait.

Ó! eme templom még ma is áll, csak oltárának köveit szórták szét a letűnt félszázad viharai. Csak ezen nemzeti oltárt kellene újból fölemelni, emlékére azon napnak, amelyen a milliók ajkáról elhangzott „esküszünk“ menyörgése rázkódtatta meg és tette termékenyítővé társas életünk akkor — mint most — fulasztóan tespedt levegőjét.

Annál rosszabb reánk nézve, ha nincs eszme, nincs kéz, mely a meglevő anyagból helyeset, alkalmasat építeni tudna.

Pedig a „márczius 15.“ félszázados évfordulója végzetlenül van arra hivatva, hogy a magyar nemzet minden tagja, — nem külön, de együttesen — alkossan valami maradandót, ha másrészt nem, hát a szívekben.

Márczius 15-ikét magyar nemzeti ünnepé tette a kegyelet, kifejezésül a hálának, mely az elődök érdemeit minden évben elismerése koszorújával fonja körül.

E tény erős bizonyítéka annak, hogy a márcziusi napok eszméi szívünkben mélyre hatottak, tehát megvan az elem, mely az áldozati oltár köveit egygyé forasztani képes.

Csupán a mester keze hiányzik!

De hiányzik-e valóban? Vagy hogy csak nem látjuk... a „Füskarikák“-tól!

Ha így van, akkor csak „előre“ a homályból, ragadja kezébe a márczius tizenötödikének diadalmas lobogóját, hogy céltudatosan vezessen mindanyunkat a munkára.

Vagy pedig — — — álmodjunk tovább... tovább. (B—tt.)

Népmozgalmi statisztika.

A rimaszombati anyakönyvi kerületben 1897. év folyamán született 176 gyermek. — Ebből élve 162, halva 14. — Az élve születettek közt volt fiú 88, leány 74. — A halva születettek közt volt fiú 6, leány 8.

Vallásra nézve: róm. kath. 59 törv., 20 törv., — ev. ref. 43 törv., 5 törv., — ágost. hitv. ev. 21 törv., 8 törv., — görög kath. 2 törv., 1 törv., — izr. 16 törv., 1 törv.

Haláleset előfordult 190. Ebből a helybeli kórházban 74, saját lakásán 102, halva született 14. — Elhaltak közül finemű 110, nőnemű 80.

Korra nézve: 1—10 éves korig 27 fi, 16 nő, — 10—20 éves korig 5 fi, 7 nő, — 20—40 éves korig 23 fi, 15 nő, — 40—60 éves korig 21 fi, 14 nő, — 60—80 éves korig 24 fi, 18 nő, — 80 éven felül 4 fi, 2 nő, — halva született 6 fi, 8 nő, összesen 110 fi, 80 nő.

A halál oka: aggkór 17, gyomorrák 5, elmezavar 3, vizekór 1, tüdővész 37, vérbomlás 1, Bright-kór 18, tüdőlob 9, lezuhanás általi agyarázkódás 1, agyvízenyő 1, agyveremlensy 10, májlob 3, tüdőlegdag 1, gutaütés 2, mellhártyalob 1, tüdőgümőkór 3, általános idegbénulás 2, gümőkór és térdizületi lob 1, zsirdaganat 1, gyermekaszály 2, evrvésűs 1, azrak (nő) 1, veleszületett gyengeség 10, hashártyalob 3, vízbetulás 2, ránggöres 5, agyhártyalob 3, himlő 1, állgöres és derme 1, bélhurut 10, tüdővízenyő 1, önlövés általi agyronesolás 1, gégerák 1, arczrak 1, méhrák 1, vörheny 3, veselob 5, hörglob 4, roncsoló toroklob 1, görvélykór 2, kizárt sérv 1, halva született 13, összesen 190.

Házasságkötés az új törvény életbelépte óta, vagyis 1895. évi október hó 1-től 1897. december 31-éig előfordult. 1895. évben 11, 1896. évben 46, 1897. évben 49, összesen 106.

termeszetnek nagyobb mennyiségben, a déli vidékeken buzát, rozst, s a phylloxera pusztításai előtt szőlőt, mely utóbbit most a dohány termeléssel pótolják. A bányászati ipar terményei után legjelentékenyebb Gömörnek faipara. A magasabb régiókban a lucz, erdei jegenye és vörös fenyő díszlenek, az alacsonyabb helyeken óriási tölgy, eser és bükk erdők terülnek el.

Állattenyésztés is számottevő. Van a megye területén kerek számkokban kifejezve 58.000 szarvasmarha, 16.000 ló, 62.000 sertés, 190.000 juh, 186.000 tyúk, 68.000 lud, 17.000 kaesa, stb.

Gömör megye területe 4275 4 kméter², melyen az 1890-iki népszámláláskor 174.810 lélek lakott. Egy kilométerre 40-9 lélek esik, s így Gömör megye nem tartozik a sűrűn lakott vármegyék közé. Lakói közül:

magyar	93695
német	4770
tót	74731
egyéb	1614

A lakosság évi szaporulata 3-4% s így a mai létszám körülbelül 180.000 lélek.

Hittfelekeztek szerint:	
róm. kath.	73197
gör. kath.	4013
ág. ev.	59486
ev. ref.	33479
izr.	4572

Foglalkozásra nézve:	
őstermelő	44616
bányász	2531
iparos	10925
kereskedő	1308
értelmiség	1347
napszámos	12409
háztartásban él	38215
fogl. nélküli	58952

Több ipartelepek vannak: Nyustján, Likéren, Vashegyen (Rima-murányi salgó-tarjáni részv. társaság), — továbbá Betlérén, Alsó-Sajón, Oláhpatokon, Dernőn, Berzétén (Andrássy féle vasművek), Csetneken, Dobsinán, Straczenán, Gombaszögön, Pohorellán, Tiszolcon, Ploszkón. Ezekon kívül Jolsván, Murányhután szeggyár, Cset-

Házasságot kötött: róm. kath. völegény és menyasszony 27, ev. ref. völegény és menyasszony 10, ágost. hitv. ev. völegény és menyasszony 5, izr. völegény és menyasszony 12, róm. kath. völegény és ev. ref. menyasszony 13, róm. kath. völegény és ág. h. ev. menyasszony 8, róm. kath. völegény és gör. kath. menyasszony 2, ev. ref. völegény és róm. kath. menyasszony 8, ev. ref. völegény és ág. h. ev. menyasszony 5, ág. hitv. ev. völegény és róm. kath. menyasszony 10, ág. hitv. ev. völegény és ev. ref. menyasszony 4, gör. kath. völegény és róm. kath. menyasszony 1, izr. völegény és róm. kath. menyasszony 1. Összesen 106.

Vegyesvallású házasságok a gyermekek vallására meg egyeztek 7 esetben: még pedig az atya vallását követendő 1, az anya vallását követendő 6 esetben.

Rimaszombat, 1898. január 20-án.

Közli: Komlósy, anyakönyvvezető helyettes.

A Gömör-Kishontvármegyei gazdasági egysülettől.

Értesítés.

Megyénk közép birtokosai részére jöminőségű vetőmagról kívánunk gondoskodni, kérvényt nyújtottunk be a földmivélsügyi m. kir. miniszteriumhoz, kérve, hogy rendelje el az állami ménes birtokoknak, hogy vetőmag feleslegüket, napi áron vármegyénk közép birtokosainak rendelkezésére bocsássák.

Ez alkalommal egyttal kérelmeztük, hogy tekintettel mostoha gazdasági állapotainkra, a veendő vetőmag vasuti fuvardíjja felére szállíttassék le.

Erre vonatkozólag január hó 31-én a földmivélsügyi minisztertelől a Lövetkező leiratot vettük:

„A Gömör-Kishontvármegyei gazdasági egyesületnek. Putnok. — Folyó évi január hó 15-én 65. szám alatt feltérjesztésére értesitem az egyesületet, hogy a mezőhegyesi, kishéri és bábolnai ménes birtokok, valamint a gödöllői korona uradalom igazgatóságait egyidejűleg utasítottam, hogy az egyesület által bészerezni kívánt tavaszi vetőmagokból küldjön az egyesület részére mintákat és közölje az eladásra kerülő mennyiséget. — Kelt Budapestben, 1898. évi január hó 27-én. A miniszter megbízásából: báró Malcomes, miniszteri osztálytanácsos.“

Ennélfogva értesítjük a tisztelt földbirtokosokat, hogy a vetőmag szükségletüket ez uton fedezni kívánóknak, szíves megkeresésükre a már beérkezett és beérkezendő mintákat és ezek árjegyzékét megküldjük.

Putnok, 1898. január hó 31.

Gömör-Kishontvármegye gazdasági egysülettől titkári hivatala.

Hirek és vegyesek.

Jóteknység. Néhai Danes László a köveesesi ev. ref. egyház részére végrendeletileg kétszáz forintot hagyományozott.

A miniszter köszönete. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a rozsnyói jóteknységnek azon áldozatkészségeért, mellyel az állami és római katolikus elemi iskolákból összesen tizennyolcz szegénysorsú övendéket látott el mintegy százhusz forintot érő új téli ruhával, köszönetét nyilvánította.

Fögondnok választás. A rimaszécsi egyesült ev. ref. egyház, amelyhez hozzátartoznak a zádorházi, iványi, czakói, jénei és susai leányegyházak is, e napokban tartott közös gyűlésében Nagy József rimaszécsi ügyvédet főgondnokává választotta.

Miniszteri köszönet. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Borbély Lajosnak, a rima-murányi salgó-tarjáni vasntegyesület vezérigazgatójának, egy 8000 frt költséggel felállított elemi népiskoláért és annak fen-

neken rézgyár, Rozsnyón börgyár, Nagy-Szlaboson papirgyár, Kokován fagyapótygyár, Újantálvölgyön üveggyár.

A vármegyét átszelő vasutak hossza 400 kilométer, melynek főbb irányai: 1. Bánréve—Dobsina, 2. Feléd—Tiszolcz—Erdőköz. 3. Csetnek—Murány, 4. Bánréve—Özd. Mind a magyar állam-vasutak kötelékébe tartoznak.

A vármegye közigazgatási szempontból feloszlik 5 járásra és 5 rendezett tanácsu városra, mely utóbbiak között legnépesebb Rimaszombat, azután Rozsnyó, Dobsina, Jolsva s Nagy-Röcze. A községek száma 276, ezek közt 10 nagyközség, melyeknek sorából kímelkednek: Pelsőcz, a vármegye régi székhelye, Putnok a gr. Serényi-család ősi fészke, Tiszolcz, Klenócz híres sajtermeléssel, Csetnek stb.

A többi községek közül történelmi, vagy más szempontból nevezetesebbek:

1. Jánosi, melynek Árpádkori templomát Römer Flóris restauráltatta.

2. Rimabrézöl, evangélikus temploma ősrégi eredetű (IV. Béla idejéből), a belső falain felfedezett régi falfestményeket a magyar kormány költségén állították helyre.

3. Kraszna-Horka-Váralya, az Andrássy-család régi várával és fegyvertárával.

4. Murányvár, melynek romjaihoz a kirándulás a leghálásabb turista pártik közé tartozik.

5. Likér, a modern technika vívmányai szerint berendezett vasgyárral, melyet Vashegygyel 14 km. hosszúságban sodronykötélpálya köt össze.

6. Újantálvölgy és Kokova, üveg- és fagyapótygyárral.

Fürdői közül jelentékenyebbek: Csiz, melynek jód és brom forrásai s teljesen modern berendezése alapul szolgálhatnak arra, hogy az ez időszerint még kiesiny fürdő telepek európai hírnevet szerezzenek. Állandó vendégeinek létszáma évenként 500. Elégge látogatott fürdőhelyek még Rozsnyó (vasgálicz), Nagy-Röcze és Várge-de vasas forrásai, bár a megye határain túl jelentőségre Csiz kivételével egyik sem emelkedett, jöllehet Ajnácskő egy évtizeddel ezelőtt még a sűrűbben emlegetett fürdők közé tartozott.

Gömör megye törvénykezési tekintetben a kassai kir. itélőtábla kerületébe tartozik; első folyamodásu törvény-

tartására biztosított 1200 forintnyi évi járulékkért, közönetét és elismerését fejezte ki.

Kinevezés. A kereskedelmi miniszter Liphthai József méntelepi őrmestert Mármarosmegyébe Trebusócra állami utmesterré nevezte ki.

Ménkiosztás. A helybeli m. kir. áll. méntelepen a ménék állomására való kiosztása m. hó 28-án ment végbe. A hivatalos eljárásnál jelen voltak: Lossonczy Mihály földmivélsügyi miniszter tanácsos, Budaházy Kálmán min. titkár, Fadlallah el Hadad Mihály es. és kir. alezredes, debreczeni méntelepparancsnok, báró Podmaniczky Béla es. és kir. kamarás, méntelepi osztályparancsnok, gróf Degenfeld Lajos nógrádmegyei, Melzer Gyula borsodmegyei, Dr. Radvánszky György zolyom megyei, Szentiványi Árpád gömörmegyei, Nagy Sándor hontmegyei lötenyészti bizottmányi elnökök, Hámos László főispán, Fáy Albert a nógrádi, Lakner László a gömöri gazd. egylet képviselője, Hámos Árpád, Farlász Zoltán, Hámos Aladár, Fáy István, Szentmiklóssy István, Samarjay János, Szabó György, Palm Nándor, Forner Károly hadnagy, Kandt Mihály állatorvos, Hanray József, Fáy Antal. — A ménék kiosztása teljesen rendben történt, s a bizottsági tagok aznap délután utaztak el, az alezredes pedig másnap délelőtt folytatta hivatalos körútját. Egy szerencsétlen véletlen a kiosztást emlékezetessé fogja tenni; a hivatalos eljárásnál Hontmegye képviselőjében megjelent Nagy Sándor földbirtokos ugyanis, ki az egész aktusban pompás jó kedvvel vett részt, elutazása után harmadnapra Ipolyságon 60 éves korában szívszélhűdés következtében hirtelen meghalt. Váratlan halála széles körökben ózinte részvétet keltett.

A helybeli főgimnázium ifjusági Tompa-köre, zene- és dalegylete, ma — szerdán — este szaválással és hangversenyyel egybekötött estélyt rendez, mely iránt oly nagy érdeklődés mutatkozott, hogy a jegyeket jó előre elkaptokták. Biztosra vesszük, hogy a fényes anyagi siker mellett szép erkölcsi siker is fogja jutalmazni az ifjak jótékonytevére szánt buzgólkodását.

Farsang. A polgári olvasókör f. hó 6-ikán tartandó bálja iránt városszerte nagy érdeklődés tapasztalható. Biztosra vehető, hogy a mulatság szép lesz, s anyagilag és erkölcsileg fényes eredménnyel fog járn.

Szörnyű eset történt m. hó 28-ikán hajnalban Rozsnyón. Kovács Gusztáv ottani eszmadia mesternek 18 éves csinos leánya: Emma, a Dobsináról lefelé jöő vonat elé vetette magát s a szerencsétlen leány összeroncsolt hulláját a sinek közül szedték ki napkelte után. Az eset előzménye az, hogy Kovács Emma beleszeretett egy rozsnyói fiatal iparosba, a szülők azonban e viszonyt igen rossz szemmel nézték, s határozottan ellenézték. A fiatalok ekkor közös elhatározással megszöktek hazuról. Az apa azonban nesztét vette leánya eltűnésének, s utána indult. Pelsőczön sikerült utótlérni, s ott elfogta leányát, kegyetlenül előngötte, és magával vitte a vonaton Rozsnyóra. Még utközben is, az utasok elbeszélése szerint, agyba-főbe verte a megdühödött apa a szegény leányt. Hazaérve újból előfogta őt, s kijelentette, hogy leánya szerelmi viszonyában és házassági szándékában az ő hozzájárulására ne számítson. Késő éjjel nyugalomra tért a család, a fiatal, elkéseredett leány ezt az időt felhasználta, hazuról észrevétlenül megszökött, s egész éjjel bolyongott a szabadban. Mikor hajnalban a vasuti sinekhez ért, s látta a közeledő vonatot, minden ruháját levette, s a robusztó vonat elé vetette magát.

Társas estély. Rimaszombat város ifjusága a Fehér-Kereszt egyletnek városunkban létesítendő gyermekmenháza javára társas estélyt rendez, mely nem lesz báli színezetű, s bizonyára szépszámu közönséget vonz a Három Rózsa nagyterembe. Az estély sikerének biztosítására az előkészületek nagyban folynak és a figyelmes rendezőség gondoskodni fog arról, hogy a közönség az estélyen jól mulasson. Az estélyre vonatkozó nyilvános értesítés így szól: Meghívó. Rimaszombat város ifjusága f. évi február hó 19-én, a „Három Rózsa“ vendéglő nagytermében táncszal egybekötött társas-estélyt rendez. — Belépti-díj: személyenként 1 frt, családjegy 2 frt. A tiszta

széke a kir. ügyvésséggel Rimaszombatban van, — az őt járásbírószág székhelye: Rimaszombat, Rimaszecs, Tornallya, Nagy-Röcze és Rozsnyó. Ipari és kereskedelmi ügyekben Gömör megye a miskolczi kamara területéhez van beosztva, míg hadügyi tekintetben a losonezi 25. sz. hadkiegészítő parancsnokság alá tartozik. Ezekon kívül van a vármegyének pénzügyigazgatósága, esendőrszárny-parancsnoksága, magy. kir. méntelep osztálya, pénzügyörsege, adóhivatala, kir. tanfelügyelősege, melyek mind Rimaszombatban vannak elhelyezve.

A vármegye 281 községében van 304 népiskola, 13 kisdudóvó, 60 nyári és állandó menedékhely, 7 polgári iskola, 1 felső kereskedelmi, 4 alsófoku kereskedelmi, 14 iparos-tanonez- és 1 földmives iskola, összesen 399 tanítóval, — továbbá egy papnevelő intézet s három főgymnasium, melyekben a tanerők száma 60. A tankötelesek száma 30364, de ezek közül 2968 nem jár iskolába. — A szellemi életnek központja Rimaszombat, hol a megye adminisztrációját vezető hivatalok összpontosítva vannak, — emellett szép számu intelligencia van Rozsnyón és Nagy-Röczén is.

A megye lakosságának magasabb kulturális érzékéről tanuskodik az is, hogy a magyar irodalomnak és művészetnek egy megye sem szolgáltatott annyi kiváló művelőt, mint Gömör. Itt élt és működött a XVII. század nagy lantosa, Gyöngyösi István, továbbá innen kerültek ki Bartholomácisz László Gömör megye híres monographusa, Decsi Sámuel az első magyar hírlapíró, Hatvani a természet titkainak egyik első magyar ismerője, Ferenczi a szobrász, Szentpétery a híres ötvös, Tompa Mihály líriai költészetünk egyik legkiválóbb képviselője, Tóth Ede a „Falu rossza“ zseniális szerzője, Almási Balogh Sámuel pap és publicista, Kmetty tábornok, Szathmáryné a nemzeti színház művésznője, Blaháné a nemzet csalóánya, Pósa Lajos az újabb költői nemzedék egyik leghetékesebb tagja, Tórs Kálmán a jeles író és journalista, Bodon József beszélyíró stb.

Mind a fentebb elősorolt adatok teljes mértékben igazolják azt a felfogást, „Gömör megye Magyarország kiesinyben.“ Ugy történelmi multja, mint jelenlegi állapota híven tükrözi vissza azokat a törekvéseket, melyeket egy a műveltség létráján fokról-fokra felhaladó nép maga elé tűz.

medelem a megalakult „Fehér-Kereszt” egyesület által Rimaszombatban felállítandó gyermekmenháza alapítójának gyarapítására fordították. Felülírtések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Az estély kezdete este 8 óraker.

Csekély dolog. Nem tudom, mi ezből írja e becses lap folyó évi 2-ik számában, Németh János tanító úr „többek nevében” egyebek közt azt, hogy a tanítókat január hó 7-én azért nem kapták ki az államsegélyt, „mert miután az iskolaszéki elnökök nem terjesztették volt be még a múlt évi iskolaszéki számadásokat, tehát az általuk kiadott nyugták nem voltak láttamozhatók?” Eltekintve a stilsztikától, — mely némileg szintén sértve érzí magát e sorok által, — ha csak a felelteltatlankodásának akar ebben kifejezést adni, hogy hiába járta meg Szombatot, akkor ez ellen egy szavunk sincs, mert a sőhajok adó- és vámtmentesek. De ha talán — s ez a valószínű — kötelességmulasztással akarja vádolni az iskolaszéki elnököket, akkor arra szerényen megjegyezzük a következőket: Azokat a bizonyos számadásokat maguk a tanító urak szokták összeállítani, mint egyházi jegyzők, s az iskolaszéki elnökök — lelkészek — egyszerűen csak aláírják. Ez az úzus. Ha az illető tanító urak ezt kellő időben megteszik s a lelkészeknél benyújtják, — mint azt saját érdekük kívánta volna, — ők bizonyára beküldték volna a tanfelügyelőséghez. Ha pedig Németh tanító úr erre azt találna felelni magában, hogy miért nem szólították erre fel a lelkészek azt a „többi” tanítókat, akkor engedje meg, de nekem a „sült galamb” meséje jut eszembe, ugyanez — „többek nevében”. — Mert hol van megírva, hogy a tanítóknak ezt felszólítás nélkül megtenni nem szabad? Egyébként, hogy béke legyen velünk, valljuk meg bizalmasan magunk közt az igazságot: az államsegély ügye most még sokkal fiatalabb, semhogy minden esinját-binját tökéletesen ösmernők. De épen ezért legyen elnézéssel a tanító úr is az esetleges tévedések iránt s ne kenjen mindjárt ilyen dolgokra nyomdáfestéket, annál inkább, mert az egész a mit felhozott igazán aprólékos — „csekély dolog” *Egy lelkész.*

A helybeli kereskedő ifjak egylete f. hó 20-ikán a „Harom Rózsa” vendéglő nagytermében táncmulatságot rendez. Ugy halljuk, hogy a számos tagból álló rendező-bizottság elnökül: *Dr. Csesznok Pált* nyerte meg, s kétséget sem szenved, hogy a buzgó rendezőségnek sikerülni fog széles körben érdeklődést kelteni a szép sikert ígérő mulatság iránt.

Betörés. Az elmúlt héten péntek és szombat közötti éjjel ismeretlen tettes tört be *ösv. Plichtáné* helybeli hentesnő Szijjártó-utcai lakásának utcai szobájába. A betörő az ablakhoz támasztott létra segítségével jutott a szobába s előbb egy sulyos szekrényt félre tolvá hajtotta be, mintegy 50 ftt készpénzt vett magához. A tolvaj jókora mennyiségű kolbászt, sonkát is összepakolt; de a felébredt házi asszony közeledtének zajára ezeket ott hagyva, megugrott. A tettes kiléte eddigelé még nem derült ki.

Óriási kacsza. A „Besztercebánya és vidéke” 4-ik számában azon rémes hírt közli, hogy a Rimaszécs melletti Dobóczán az ottani őrt a rablók azon boszúból, hogy előzőleg egyik társukat, midőn sertéséit elakarták lopni, meglötte, — megakarták nyuzni, csak a szintén holtra ítélt feleségének azon gondolata mentette meg, hogy az arra jövő vonat előtt őrt helyettesítő egyik rablóval szándékosan megállította a jelző lámpa által a vonatot. A vonat megállott a vonaton utazó esendörök leugráltak és kettőt az akasztófa virágok közül sikerült elfogni, a többi elmenekült. Eddig e közlemény. Hát az eset igaz, de a hely nem, mert a dobóczai őrnök ha van is ellopni való sertése, de eszébe sincs megnyuztatni magát, s igen jó egészségnek örvend. — Az eset különben megtörtént, de Szerémségben.

Egy level. Régi latin közmondás szerint: „Kiket az istenek gyűlölnék azokat tanító pályára vezetik.” Innen van, hogy némelyik tanító állást csak „állapot”-nak nevezik s egy ilyen „tanító állapot” elviselésére akar vállalkozni egy úr, kinek levelét következőkben adjuk: „Midőn a susáki templomban festés végett a kurátorné időztem, feleségre célozgatott réam, mint leendő tanítóra Susákban, felsem vettem e célozást, mivel irói törekvésem tárgyát a „Színlap” című megbukott hírlapom felélesztését van minden törekvésem elérni, — e célz a színészetnél reméltem feljújthatni, hoi mint sugó és festő érvényesülnék, — e cél azonban a múlt és jelen tapasztalataiból kételyt áraszt utam elé, s ha az anyagi eredmény biztos volna is, a kedély nyugodtsága elvitáztalhan zavar által lesz agyon bolygatva, — e felismerés juttatott azon gondolatra, hogy felkarolom a kurátorné által megpendített eszmét, s felajánlom április elsőig időmet a susáki esemetenemzedék nevelésére. — Önismeretemet röviden megjegyzem, Berhidán, Veszprémmegyében születtem. Papán tanultam hat osztályt a ref. főiskolában, a hetediket Keeskeméten, 8-dikat Sáros-Patakon, 61-ben adtam érettségét, mely után a jogtanra léptem, honnan a színészethez üzött balérgzetem, melyet ez ideig vallok pályámnak, mely alatt megtanultam az európai nyelvek több részét és a festészetet, mely által tengetem nyomorult sorsomat és elértem a célt, hogy a magyar nép nyelv-sajtságait megírjam. E művet rég kiadtam volna, ha a nemzet partolásával találkozom, itt is azonban igazolta magát szerencsétlenségem. Végre egy lapban reméltem minden eszmém kifejezésének életet adhatni, ez is megbukott előfizetők hiányában, de a célt nem fogom elhagyni, s nem számítva többé a magyar pártolására, önköltségemen fogom az utcai nép számára kiadni, e cél egyik segítő eszköze volna a helyettes tanító állapot, mely ha létre jöhet, kérem tudatni, mi biztosíték vár törekvésemért. — Megjegyzendő, hogy 2 ízben már voltam segéd-tanító. — Teljes tisztelettel. Válasz post-restante.”

Az állategészségügy állása a „Földmívelési Értesítő” közlése szerint vármegyénkben jan. 30-án következő: Veszétség: Rimaszombat. Takonykór és bőrféreg: Oláhpaták. Ragadós száj- és körömfájás: Jolsva, Rihkór; Nyüstya. Sertésvész: Abafalu, Ajnácskő, Dernő, Dobóca, Felső-Balog, Gesztete, Jéne, Polomka, Rédoval, Simoni, Tiba és Zavadkán.

Rendőri szemle. A m. kir. bányakínestár a nadabulai vasércbányánál két vasköpennyel burkolt pörkölő kemenczét állított fel, mely építményeknek építés rendőri szemléjét a rosznyói j. főszolgabíró a kir. állam-építészeti hivatal kiküldöttjével együtt múlt hó 20-án ejtette meg.

Nyilvános köszönet. Néh. Sárközy Gyula nemessivű örökösei az elhunytak gazdag könyvtárából az „Egyetemes Regénytár” 139 kötetét és 6 darab másféle szintén hasznos művet ajándékoztak a palfalai olvasókörnek, melyet midőn örömmel hozok nyilvánosságra, egyzersmind a nagylelkű adományozóknak gazdag, értékes ajándékukért az olvasókör nevében halás köszönetet mondok. *Tóth József*, elnök.

Farsang. A *Ukéri tiszti kaszinó* f. évi február hó 12-én, az élelmezési üzlet dísztermében saját könyvtára javára *zárkörű táncestélyt* rendez. Belépti díj: Személy-jegy 2 ftt. — Család-jegy 4 ftt. Jegyek előre válthatók *Dr. Bleier Leo* úrnál. Felülírtések köszönettel fogadtatnak és nyilvánosan nyugtáztatnak. Kezdeté este 8 óraker. A vendégek elhelyezéséről a rendezőség készséggel gondoskodik, ha ez irányban megkeresetik. — *A putnoki koresolygató egylet* saját pénztára javára folyó év február hó 5-én a „Vám” vendéglő nagytermében alakulásának ünneplésére *zárkörű táncmulatságot* rendez. Belépti-díj: Személyenként 1 ftt. — Család-jegy: 3 ftt. Felülírtések, tekintettel a nemes cözúra, köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este 8 óraker. Elnök: Póka Gyula. Rendezők: Eder Jenő, Palecskő Lajos, Kaszás Béla, Széchenyi Sándor, Neuer Ignác, Szűcs Lajos, Neumann Mór. A táncmulatságon Dankó Kálmán rimaszombati ezigány fogja huzni a talp alá valót. — *A nagyröczei polgári ifjuság* 1898. február hó 12-én (szombaton) a vendéglő dísztermében jótékony-célú zárkörű táncmulatságot rendez, melyre kívül ezimzettet, becses családjával egyetemben tisztelettel meghívja a rendezőség. Személyjegy 1 ftt. Kétszemélyre 1 ftt 50 kr. Család-jegy 2 ftt. Kezdeté 8 óraker. Felülírtések a jótékony-célú javára köszönettel fogadtatnak. — *A palfalai dal- és olcsóegylet* Palfalán folyó évi február 6-ikán az iskolában jótékony-célú táncvizsgalmat rendez. Belépti-díj: férfiaknak 2 korona, nőknek 1 korona, melyért borral is ellátja vendégeit a rendezőség.

Uj peronospora-permetező. Szontagh Pál esetneki rézgyárából szetszedhető, saját gyártmányu uj peronospora-permetező került ki, mely a hozzánk beküldött prospektus szerint igen czélszerűnek látszik. A készülő legjobb és legerősebb csiszolt vörös rézből, a szerkezet pedig tisztán sárgarézéből készült, nem török el, nem romlik s a rézgáz sem támadja meg. Az egyszerű szerkezete és könnyen kezelhető permetezőnek bizonyára nagy keletje lesz a szőlőbirtokosok körében.

„Két tuczat” ezim alatt a „Kassai Hírlap” szerkesztősége a husvéti könyvpiaiczra egy izléses kötetet bocsát közre. A kötet szerzője a lap főmunkatársa: *Hasslinger József*. A kötet huszonnyolc elbeszélést tartalmaz és közel tizenöt ivre terjed. Március hó végén kerül ki sajtó alól. előfizetési ára: 1 ftt 20 kr., díszes kötésben az előfizető nevével 2 ftt.

Általánosan tudott dolog, hogy mindenemű köhögés és tüdőbajnál a csukamajolaj az egyedüli és biztos szer, melyet az orvosi kar különösen azóta kezd ismét a gyakorlatba venni, amióta Stech Lajos fővárosi gyógyszerész a már minden gyógyszerárban kapható teljesen szag és íz nélküli Zoltán-fele csukamajolajat forgalomba hozta.

A magyar nép multja és jelene. Benedek e nagy jubiláris munkájának most megjelent 6-dik füzetében, főleg az 1437-ben kitört parasztlázadással foglalkozik. Az uj adatok egész halmazával magyarázza és fejtegeti azokat az okokat, melyek a népet arra bírták, hogy fegyverrel próbálja igazat kiküzdeni Nagy művésztel és irói ügyességgel oldotta meg a feladatot, hogy a legszigorubb tudományos kritikát gyakorolva és minden uj adatot felhasználva, mégis érdekes maradjon és mindvégig élvezetes olvasmányt adjon. E füzet azonkívül újabb bizonyossága Benedek történetirói tárgyilagosságának, mert bár méltányolja az okokat, melyek a népet zendülésre bírták, bár igazán meglehetően festi a szegény, zaklatott, az adók terhe alatt roskadozó erdélyi jobbágyok helyzetét: még sem ragadtatja magát túlzásokra és a nép iránt érzett minden szeretete mellett is higgadtan itéli meg annak hibáit is. Mely történetirói érzékkel, ovakodik az egyszóvalaságtól és a nép helyzetét rajzolva, belevilágít a kor egyéb társadalmi és politikai viszonyaiba is, úgy hogy a magyar nép története mellett, folyton szemünk előtt tartja a magyar nemzet történetét is. A kettő kiegészíti és magyarázza egymást. Természetes, hogy Benedeknek vonzó tiszta és választékos nyelve még csak élvezetesebbé teszi a nagyszabásu munka olvasását, melynek a Athenaeum kiadásában megjelenő egyes füzetei 30 krajczárba kerülnek.

A „Magyar Hírlap.” A „Magyar Hírlap” minden ízében magyar. Teljesen független. Mindenekelőtt szabadelvű. Vezetérvéi közt első helyen van a demokratizmus. Mióta a „Magyar Hírlap”, mint a közönség érdekeinek pártatlan szószólója szerepel, teljes hét év mult el. Ez idő alatt mindenkor a legnagyobb következettséggel harezolt a lap a magyarság érdekében. A „Magyar Hírlap” függetlensége minden irányban állandó és biztosított. A pártok harezain teljesen felül áll a „Magyar Hírlap”, amely sohasem téveszt szem elől ellenőző hivatását. Politikája: mindannak összefoglalója, ami a magyar nemzetnek tartósan hasznára válhat. Tartalomban a „Magyar Hírlap” legzavdagabb napilapunk. Mindenről, úgy belföldi mint a külföldi eseményekről, a leggyorsabb és legkimerítőbb híreket közli. Szépirodalmi része a legelőkelőbb. Nem is lehet másként, amikor a magyar irodalom fényes nevé atyamestere, Jókai Mór áll a „Magyar Hírlap” szolgálatában lévő belletristák élén. A lap szerkesztését állandóan Fenyő Sándor vezzi, akinek a szilárdaságot az elvek tekintetében immár hét év óta hirdeti a „Magyar Hírlap”. A munkatársak száma felül van a harmizezen. Minden rovatot a legkiválóbb írók és újságírók vezetnek. A „Magyar Hírlap” előfizetői meglepően sok és becses kedvezményben részesülnek. Mindenekelőtt bárki közülök a legnagyobb bizalommal fordulhat a laphoz akárminő kényes természetű ügyében tanácsért, utbaigazításért. A „szerkesztői üzenetek” rovatá teljesen az ily kérdésközöket szolgálja. Becces kedvezmény továbbá a 200 oldalra terjedő karácsonyi illusztrált album, amit minden előfizető díjtalanul kap meg. Az idén a 48-as események jubileuma alkalmából gyönyörű 48-as almanachot ad a „Magyar Hírlap” azoknak, akik előfizetői. S ezt a becces művet még e hoban szetküldi. A kedvezmények sorát kiegészíti a „Kis Világ” című szép képes gyermeklap, amit negyedévenként csak 50 krajczárnyi potomsággért kapnak az előfizetők. Ugyanez a kedvezményes áron, negyedévenként 80 krajczárért adja a „Magyar Hírlap” az előfizetőknek az „Evszak” című gyönyörű, illusztrált divatlapot. Jókai Mór koszorus írónk rendkívül érdekes regényt ír a „Magyar Hírlap” számára, amelyet a lap legközelebb már közöl is. A „Magyar Szalon”-t, Hecsesi kitünő havi folyóiratát szintén kedvezményes áron kapják a „Magyar Hírlap” előfizetői. A „Magyar Hírlap” és a Magyar Szalon együttesen előfizetve, egész évre 24 ftt helyett 20 ftt, félévre 12 ftt helyett 10 ftt, negyedévre 6 ftt helyett 5 ftt A „Magyar Hírlap” előfizetési árai ezek: Negyedévre 3 ftt 50 kr. Egy hónapra 1 ftt 20 kr. Ebbe be van tudva a postaköltség a vidékre, illetve a házhoz hordatás. Budapest. Mutatványszámot 2-3 napig szivesen küld kívánatára a „Magyar Hírlap” kiadóhivatala Budapest, Honvéd-utca 4.

Az utolsó honvédek vacsorája című, nagy színes jutalomképet ad a „Vasárnapi Lapok” (Budapest, IX., Csillag-u. 12.) minden egész éves (egyszerre beküldött 8 forinttal) előfizetőjének teljesen díjtalanul. A Tornai által festett remek 48-as mülap bolti ára 10 forint lesz. A „Vasárnapi Lapok” egyébiránt számról-számra bebizonyítja, hogy ilyen gazdag, fényes, előkelő, tartalmas és szöveges és képei aktualitásában pártatlan élnék illusztrált magyar lapunk még nem volt. A „Vasárnapi Lapok” hétfői-hétre változó s a hét jellemvonásait tükröző színes képű borítékjai oly remekek, a milynek még a legdíszesebb külföldi képes lapokban sem láthatók. — A

most megjelent 5-ik szám a szebbnél szebb képek és olvasnivalók mellett, melyek a család minden tagjának élvezetet szereznek, valóságos tükre a világ és az ország összes e heti eseményeinek írásban és képen — Tartalma a következő: A borítékon: Színes ezimkép Küry Klára lőháton. Vázlatok: Az utolsó honvédek vacsorája, ezimű képhez A regényemlékleten: Rudnyánszky Gyula „Március fia.” Regény versekben. Első ének (Illusztrálva.) Sátán: Szépség ő Felsége (Eredeti regény. Illusztrálva.) A fölapon: Mesterházy Kálmán műtermében. (Kép.) Rudnyánszky Gyula: Az oroszlan. (Költemény.) Az utolsó honvédek vacsorája. Kossuth Lajos. (Kép.) Gróf Vay Sándor: 1848. női divatja. Mesterházy Kálmán: Reggeli hangulat. Gólya-család. (2 kép.) Krudy Gyula: A régi virágok, illata visszaszál. (Elbeszélés.) Kenéz Csátár: Utszéli virág. (Költemény.) A nagydíj emléknaplója. Mesterházy Kálmán ezimű és arezkép. Maszák Hugó: Tisza Lajos, a szegedi gróf. (Arezkép 8 kép. Szeged 1879. árvíz idejében. Az újjalkottott Szeged tervrajza.) A hét eseményei: Nők az alkotmányban. Terjed a tűz Franciaországban. Udvari hírek. Személyi hírek. Hadsereg és hajoraj. Hazasság Hetvegy Sámuel (Arezkép.) Képzőművészet. Sport. Dr. Gerő Lajos. (Arezkép.) Irodalom. Színház és zene. (Három kép.) Vázlat: „Az utolsó honvédek vacsorája” ez. képhez. Protestáns-bál. Wahrmann Renée. (Arezkép.) Képeinkhez A szerkesztő és kiadóhivatal üzenetei. Keptalany.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázati hirdetés.

175. sz. — A vezetésem alatt álló kir. törvényszék-nél megüresedett s az 1893. IV. t.-cz.-ben megállapított illetményekkel javadalmazott irnoki állásra a nagymélt. m. kir. igazságügyminiszter úr folyó évi január 21-én 379. I. M. E. szám alatt kelt rendelete folytán ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. I. t.-cz. I. és 19. §-aiban meghatározott feltételeket, hadkötelezettségi viszonyukat, s eddigi szolgálataikat igazoló okmányokkal felszerelt folyamódványait, melyben az ügyviteli szabályok 5. §-ában felsorolt esetleges sógorsági vagy rokonsági viszony is felemlítendő, az ugyanazon §-ban szabályozott módon, jelen hirdetménynek a hivatalos lapban leendő harmad-szori megjelenésétől számítandó négy (4) hét alatt hoz-zám annál bizonyosabban nyujtsák be, mert a később érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Megjegyzem, hogy ezen állásra csak oly pályázó fog kinevezettni, a ki a telekkönyvi vizsgát letette, s testi alkalmas voltát közhatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolja, és hogy a hasonképzettséggel bíró kiszolgált s igazolvánnyal ellátott altisztek az 1873. II. t.-cz. értelmében elsőbbséggel bírnak.

Rimaszombat, 1898. évi január hó 25-én.

Kubinyi Aladár, kir. tszéki elnök.

Felelős szerkesztő: LUKÁCS GÉZA.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, **Kossuth-utca 20-ik szám** alatti emeletes ház, mely két kényelmes lakást foglal magában, — a földszinten boltal, — és hozzátartozó mellékhelyiségekkel **május hó 1-től** bérbbe vehető. — Értekezhetni **Burszky Sámuel** tulajdonossal.

Könyvnyomdász tanulól

egy 12-14 éves ifju — ki magyarul **helyesen írni** és jól olvasni tud — azonnal felfogadtatik. **Kinél?** megtudható e lap kiadóhivatalában.

Fűszer- és vegyesáru kereskedés.

Egy élénk forgalmu helyen levő fűszer- és vegyesáru kereskedés eladó. — **Hol?** megtudható e lap kiadóhivatalában.

Eladó bicikli.

Egy egészen jó karban levő bicikli jutányos áron eladó. — **Hol?** megtudható e lap kiadóhivatalában.

Lakás.

Rimaszombatban, a Rózsa- és Szentpétery-utcai sarokházam, (5 szoba, konyha, kamra, pincze, padlás). **1898. május hó 1-től** bérbbe kiadó. 1-3 **Kishonthy Gyula.**

Meghívás.

A „nagyröczei népbank” részvénytársaság t. részvényesei Nagy-Röczen az intézet saját házában **folyó 1898. évi márczius hó 6-án** d. u. 2 óraker tartandó rendes közgyűlésére tisztelettel meghívatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Elnök választás ad hoc.
2. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
3. Mérleg és számadás jóváhagyása.
4. A tiszta jövedelem felosztása.

Az 1897. évi zárszámadás a t. részvényesek által az üzlethelyiségben — hivatalos órák alatt — a közgyűlés napjáig megtekinthető.

Nagy-Röczen, 1898. január hó 25.

Az igazgatóság.

Kiadó lakás.

A néhai **Ecseghy József** hagyatékaihoz tartozó **Deák-utcai földszinti lakásrész** az alatta levő összes **pinczehelyiségek** és tartozékaikkal együtt, valamint az udvar hátuljában lévő földszinti lakás folyó év **május hó 1-étől** kezdődő egy, esetleg több évre Rimaszombat város árvaszékiének 26/1898. számu határozata folytán bérbbe adatik, bérelni kívánók a feltételek iránt **Id. Süteő István** városi árvaszéki közgyámnál jelentkezhetnek. — Rimaszombat, 1898. évi január 21.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban a Kossuth-utczában egy **emeleti-lakás** erkélyvel, melyhez öt szép nagy szoba, konyha, éléskamara, fürdő-szoba, zárt világos folyosó, — a földszinten közös mosókonyha és záros fatartó tartozik, — május hó 1-ére bérbe kiadó. — Bérleti szándékozók forduljanak **Hollósy József** tulajdonoshoz. 2-*

CSOKROK!

A farsang beálltával tisztelettel hozom Rimaszombat város és vidéke n. é. közönségének tudomására, hogy **báli-, menyasszonyi-, eljegyzési-, név- és születésnap, kézi, mell- és másféle csokrokat** izlésesen kiállítva, a legújabb divat vagy a megrendelő kívánsága szerinti alakban a legjutányosabb árak mellett, mindenféle nagyságban készítek.

Együttal felajánlom szolgálatomat termékek bármilyen alkalomra való díszítéséhez úgy helyben, mint vidéken ujhollandi növényzettel.

Számos megrendelést kérve, magamat a nagyérdemű közönség jóakaratu pártfogásába ajánlván, vagyok

Rimaszombat, 1898. január hó.

Kiváló tisztelettel

MICHNAY PÁL,

városi műkertész.

4-*

Tölgyfaeladási hirdetmény.

Kövi-i nemes közbirtokosság tulajdonát képező és a kövi-i—sáskalyi megyei uton fekvő 228 kat. hold kiterjedésű legelő területen a közbirtokosság által kijelölendő körülbelül 700 drb 400 m². köbfonttal bíró tölgy szálla eladó. Venni szándékozók felhívattak, hogy zárt irásbeli ajánlataikat köbméterenkénti ár megjelölésével **f. évi február hó 24-ig** az alólírottakhoz nyújtsák be.

A zárt ajánlatokhoz 300 ft bánatpénz esatolandó s kitüntető, hogy a szálla a felső végén mily legkisebb vastagságig lesz kibaszálva.

A zárt ajánlatok felbontása **f. évi február hó 27-én** d. e. 10 órakor Kövi község házában előbb megtartott szóbeli árverés után fog megtörténni, az eladás pedig csak a közbirtokosság által elfogadható ár mellett megerősítetténi.

Arverési feltételek az alólírottaknál megtekinthetők.

Kövi, 1898. évi január hó 30-án.

Filip András, közbirt. igazgató.

Bérbe kiadó lakások.

A **Tompa-utca** 19-ik szám alatti volt **Sárkány-féle** ház, magános udvar, 3 szoba, háló-fülke, konyha, 2 kamara stb., mellékhelyiségekkel **azonnal, esetleg május hó 1-étől;**

A **Ferenczi-utca** 6. szám alatti épületben a kir. közjegyzői hivatal tőzsomszédságában, egy 3 szobás utcazi lakás, háló-fülke s mellékhelyiségekkel folyó év **május hó 1-től;** továbbá a **Pokorágyi-utczában** a Czebe Károly-féle **kőistálló** csúszaló folyó év **május hó 1-től,** esetleg **azonnal is bérbe kiadó.**

Ugyanott 1 kazal árszáma, mintegy 300 métermázsza löhere, széna és egy kis sárga koesi eladó. 2-*

Ertekezethet **Benyó Béla** tulajdonossal.

MEGHIVÁS.

A Jólsvai Takarékpénztár

ez évi közgyűlése **február hó 23-án** délután 2 órakor fog saját helyiségében megtartatni, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívattak.

TÁRGYAK:

1. Az intézet állásáról és a lefolyt évi eseményekről teendő vezérigazgatói jelentés.

2. A felügyelő-bizottságnak a lefolyt évi üzletszámadás és mérleg megvizsgálásáról szóló jelentése, e feletti intézkedés és az osztalék meghatározása.

3. Birnstingel Emil másodkönyvelő kérvénye fizetés emelés tárgyában.

4. Esetleges indítványok.

Jólsván, 1898. január hó 29-én.

HOFFMANN MIKSA,
vezérigazgató.

Eladó zongora.

Tiszolczon, az ág. ev. parochián egy teljesen jó karban levő zongora olesó áron eladó. — Tudakozódhatni ugyanott. 3-3

Hirdetmény.

5043. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Gortva-pusztá** telekkönyve birtokszabályozás következtében 1869. évi 2379. és illetve 1890. évi 20320. számú igazságügyi miniszteri rendelet értelmében átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX. az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. törvényezikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. törvényezikkekben szabályozott eljárás a telekbejegyzőkönvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottak.

E czélból az átalakítási előmunkákat hitelesítésére és a helyszíni eljárás a nevezett Pustán **1898. évi febr. 18. napján fog kezdődni** ennélfogva felhívattak.

1. Az összes érdekelt felek, hogy a hitelesítési tárgyalásra személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, kik a telekbejegyzőkönvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, felhívattak, hogy a kiküldött kir. tszéki bíró előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutatassák fel.

3. Mindazok, kik valamely ingatlanokhoz tulajdonjogot tartanak, de a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsennek, hogy az átíratásra az 1886. XXIX. t. cz. 15—18 és az 1889. XXXVIII. t. cz. 5, 6, 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvtulajdonos, az átruházás lérejöttét a kiküldött előtt szóval is ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezményétől is elesnek.

4. Azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelesre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzenek, illetve hogy a törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Rimaszombat, 1898. január hó 1.

3-3

Altdorffer, kir. tszéki bíró.

Özv. KOVÁCS ZSIGMONDNÉ cipész üzlete

Rimaszombat, Fötér, saját ház.

Tisztelettel hozom a n. é. közönség tudomására, hogy a **farsangi időnyre** nagy választéka érkezett meg raktáromra a legkülönfélébb **férfi- és női bálcipőknek;** azon felül még raktárt tartok mindenféle **divatos férfi-, női- és gyermeklábbeliekből,** — s midőn az eddigimel is sokkal nagyobb és választékosabb **téli cipő áruraktáramat** a mélyen tisztelt vevőközönség jóindulatu párfogásába ajánlom, bátorodom egyuttal szíves tudomására hozni, hogy **vadász-botosok, vadász-bakancsok,** vízhatlan **bagaria-caizmák.** — valamint az oly sokszor — úgy egészségi szempontból és kényelem tekintetéből — kidiésért és az orvosi kar által czélszerűnek elismert **asbeszt** talpbélést állandóan tartom raktáron, — ugyszintén gyermekek cipő-raktáramat is gazdagítottam egy új találmánnyal, s ez a **patent orr,** melynél a cipő orrának elkopása határozottan ki van zárva.

Továbbá nagy raktárt tartok a **saját műhelyemben készült,** — valamint **karlsbadi, bécsi és budapesti** mindenféle férfi-, női és gyermek-lábbeliekből is.

Mérték szerinti rendelkezések — kívánsághoz képest — pontosan és gyorsan, a legjobb anyagból **jutányos áron** műhelyemben készíttetnek szabáson **Uhrin János** szakavatott vezetése alatt, ki üzletemben már 12 év óta sikeresen működik s állandólag van szerződötve.

Magamat és üzletemet a n. é. közönség megtisztelő jóakarataiba ajánlván, maradtam

Rimaszombat, 1898. január hó.

Kiváló tisztelettel

Özv. Kovács Zsigmondné.

6-*

Kereskedő tanonczul

három évre **azonnal** felfogadtatik egy 13—14 éves intelligens ifju, aki a magyar és tót nyelvet bírja, **Kohn Albert** fűszer-, rövid-, kézmű- és divatáru üzletében **Tiszolczon.** 2-2

Csödtömeg-eladás.

Vagyonbukott **Jarabin Ant. J.** breznóbányai bej. kereskedő csödtömegének alólírott tömeggondnoka a tek. csödválasztmány határozata folytán ezennel közhírré teszi, hogy nevezett közadós csödtömegéhez tartozó és a csödt. leltárban feltüntetett 7330 ft 45 kr. beszerzési és 4611 ft becsáru áruraktár és bolti felszerelés hat csoportban ajánlati verseny utján eladó.

Az I-ső csoportot képezik 1584 ft 10 kr. beszerzési és 1188 ft 72 kr. becsáru fűszer- és gyarmatáruk.

A II-ik csoportot képezik 2154 ft 46 kr. beszerzési és 1550 ft 51 kr. becsáru vasáruk.

A III-ik csoportot képezik 2171 ft 07 kr. beszerzési és 1056 ft 18 kr. becsáru norinbergi, rövid-, papír-, füveg- és rőtösáruk.

IV-ik csoportot képezik 338 ft 69 kr. beszerzési és 227 ft 14 kr. becsáru festékek és olajok.

Az V-ik csoportot képezik 629 ft 23 kr. beszerzési és 423 ft 15 kr. becsáru különféle szeszes italok.

A VI-ik csoportot képezi 452 ft 90 kr. beszerzési és 165 ft 30 kr. becsáru üzleti felszerelés.

Felhívattak venni szándékozók, hogy a becsérték 10 százalékaival, mint bánatpénzzel ellátott zárt irásbeli ajánlataikat alólírott tömeggondnokhoz legkésőbb **1898. évi február hó 20-ik napjának** d. u. 5 óráig nyújtsák be. Később érkező vagy 10 százalék bánatpénzzel el nem látott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ajánlatok tehetők vagy együttesen mind a hat csoportra vagy külön-külön minden egyes csoportra.

Az ajánlatok felett a választmány legkésőbb 1898. évi február hó 22-ig határoz.

A közelebbi feltételek az alólírott tömeggondnoknál megtekinthetők és aláírhatók, valamint a csödt. leltár és az eladás tárgyát képező áruraktár a kitűzött határidőig d. u. 2—5-ig bármilyen napon megtekinthető.

Az eladási feltételek minden ajánlattevőre kötelezők és általa aláírandók. A menyiben az ajánlattevő a feltételeket alá nem írva, köteles az ajánlatban kijelenteni, hogy a feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti.

Breznóbányán, 1898. évi január hó 31-én.

Bohus János, s. k.,
ügyvéd, tömeggondnok.

Sömör betegséget:

száraz, vizenyős, pikkelyes sömört (Flechten) s az e bajjal együtt járó, esaknem kiállhatatlan „**bőrviszketeg**” jótállás mellett még a legsúlyosabb esetekben is, alaposan gyógyít a „**Dr. Hebra sömörirtó**”-ja. Külső használatra való, nem ártalmas — Ara hat forint o. e. előre beküldéssel (lehet levélbéllyekben is) vagy utánvétellel, mire a szállítást vám és bérmentesen teljesítjük. Cím: **St. Marien-Drogue, Danzig.** (Deutschland.) 2-5

Hirdetmény.

4712. sz. — **Almágy** községhez tartozó **Bakóháza pusztá** telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve a melyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. évi XXIX. t. czikkekben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottak.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. cz. 15. és 17. §§-ai alapján, ide érve e §-nak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban és 1891. XVI. t. cz. 15. §-a a) pontjában foglalt kiegészítést is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 7. §. és az 1891. XVI. t. cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX. t. cz. 22. §-a alapján történt törlesztés érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlesztési kereseteket hat hónap alatt vagyis **1898. július 30-ig** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset — annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvankönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t. cz. 16. és 18 §§-ainak eseteiben, ide érve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítést is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irásbeli ellenmondásukat hat hónap alatt, vagy is 1898. július hó 30. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellenmondásuk figyelembe vétetni nem fog.

3. Hogy mindazok, a kik a telekkönyvi átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, a kik 1. és 2. pontban körülírt esetekben kivál az 1892. XXIX. t. cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvankönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, ide érve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis 1898. július hó 30. napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbe jött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jó hiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvényes rendes utján és csak az időközben nyilvankönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatjuk meg.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Rimaszombat, 1898. január hó 2.

2-3

Altdorffer, kir. tszéki bíró.